

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

III. De speciebus quantitatis permanentis continuæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

non habet principium iudicandi distinctum à principio discurrendi, sed idem principium, quod est virtus iudicativa, est etiam discursiva, sit creaturam rationalem differre à non rationali non solum per principium iudicandi, sed etiam per principium discurrendi.

31 Iam de effectu formali quantitatis iuxta mea principia parum superest dicendum, dixi enim sepe effectum formalem cuiusque formæ esse compositum resultans ex formis, & ex subiecto, cuius compositi essentia facili cognoscitur cognita essentia materiæ, & formæ quibus componitur, præcipue cognita formæ, quæ est ultimum constitutum compositi, & cum iam explicuerim quidditatem quantitatis hac cognita facili poterit cognosci quidditas compositi, seu quanti constituti per quantitatem. Quod vulgo dicitur quantitatem communicare materiæ impenetrabilitatem, & extensionem, non ita intelligendum est, ut materiæ prima habeat aliquam existentiam ratione quantitatis, quam seclusa quantitate non haberet, quia existentia intrinseca rei ab ipsa non distinguitur, & cum entitas eadem sit manet cum eadem existentia. Si dicas præstare illam existentiam extrinsecam talis existentia extrinseca materiæ, erit intrinseca quantitati, mediâ quâ exigit materiæ, ac proinde existentia illa propria erit quantitatis, & non materiæ; id autem præstat quantitas materiæ unita, ut materiæ, impenetrabilis debeatur, quia materiæ ex se exigit esse in eodem spatio, in quo est quodcumque accidens cui vnitur, & accidens similiter petit esse in eodem spatio, in quo est subiectum, cui vnitur, insuper petit quæritas impenetrationem cum alio ente eiusdem rationis, & impenetrationem partium ipsius quantitatis inter se ex quo fit petere eandem impenetrationem materiæ cui vnitur cum petat habere spatium commune cum materiæ, cui vnitur. Fit etiam posita impenetratione quantitatis deberi eandem impenetrationem materiæ, cui quæritas est unita, quia materiæ exigit esse in eodem spatio, in quo fuerit forma illi unita, ergo supposita præsentia quæritatis unitæ materiæ in tali spatio, debetur materiæ præsentia in eodem spatio, ex vi existentie, quam habet præsentandi in quocumque spatio, in quo sit præsentatum accidens illi unitum, & consequenter debetur materiæ impenetratio, quam habet

32 quantitas, cui vnitur.

Ex hoc inferes, quod cum Hurta. notabam Controu. 5. Phys. Punct. 5. posita vniõne plurium partium substantiæ ad indiuisibile quantitatis his partibus non debet impenetratione ipsarum inter se ratione huius vniõnis, potius ratione talis vniõnis illis deberetur penetratio, quia partibus substantiæ debetur præsentia in eodem spatio, in quo est quantitas terminas ipsarum vniõne, & cum in hoc casu idẽ indiuisibile quantitatis terminaret vniõnem plurium partium substantiæ, his omnibus deberetur præsentia in eodem spatio, in quo est illud indiuisibile quantitatis, ac proinde illis deberetur penetratio. Eadem ratione si idem indiuisibile substantiæ, vel eadem indiuisibilis substantia vniretur pluribus partibus quantitatis non penetratis, sed extensis, tali substantiæ indiuisibili deberetur præsentia in omnibus indiuisibilibus spatiis, in quibus quantitas illa diuisibilis penetraretur. Ex hoc inferes, ex eo debet extensione substantiæ, quæ vnitur quantitati extensæ, quia distincta pars substantiæ distinctæ parti quantitatis vnitur, & cū distinctæ partes quantitatis occupent distinctum spatium sit distinctas substantiæ partes distinctum occupare spatium. Ex eodem principio inferes, quod si naturaliter, vel supernaturaliter omnes partes substantiæ diuisibiles immediate vnirentur cuiusque indiuisibili quantitatis diuisibilis, omnibus partibus substantiæ, & toti substantiæ deberetur intima præsentia, cum quocumque indiuisibili quantitatis, & consequenter deberetur præsentia definitiua substantiæ hac ratione unitæ quæritati præsentii circumscriptiue, quia eo ipso, quod tota substantia esset intime præsens cuiusque indiuisibili quantitatis, esset tota in quocumque indiuisibili spatio, & in toto spatio, in quo esset quantitas. Ad do in sententia, quæ asserit omnes entitates fieri præsentem per præsentiam quantitatis, cui vnuntur, non solum ex vi vniõnis substantiæ diuisibilis secundum se totam ad quodcumque indiuisibile quantitatis circumscriptiue existentis debet prædictæ substantiæ præsentiam definitiuam, sed fieri formaliter definitiuè præsentem in tali spatio, quia in hac sententia ex vi vniõnis ad quantitatem quodcumque extremum quantitati unitum constituitur formaliter in eodem spatio, in quo est quantitas per se terminans talẽ vniõ-

Francisc. de Ouidio, Philosoph. Tom. I. l.

nẽ, cum autem tota substantia esset unita huic indiuisibili quantitatis immediate, & sic reliquis aliis, per hanc vniõnem tanquam per formam, seu tanquam per informationem, de quo non curo, constitueretur formaliter tota substantia in quocumque spatio, cui quælibet pars, & quodlibet indiuisibile quantitatis correspondet, quod est constitui definitiuè in spatio, in quo est quantitas circumscriptiue præsens.

PUNCTUM III.

De speciebus quantitatis permanentis continuæ.

31 Stot possunt excogitari quantitatis species, quot sunt species rerum materialium quæ in aliis prædicamentis realium entitatum reperiuntur, cum enim non repugnet substantia per se ipsam immediate impenetrabilis, & quantitates, quæ huiusmodi impenetrabilitatem habeant, dari poterunt quæritates specie distinctæ identificatæ cum substantiis, vel qualitatibus specie differentibus. Poterunt etiam quantitates superadditæ specie differre ex eo, quod vna sit diuisibilis, & indiuisibilis alia, cum iam probauerim non repugnare quantitatẽ indiuisibilem. De quantitate reali, quæ speciale est accidens distinctum à reliquis omnibus difficultatẽ hanc examinant Doctores, cum quibus quid de hac quantitate breuiter definiam. Ad naturam quantitatis explicandam præ oculis semper habenda est duplex opinio circa continui compositionem, quædam illud componens ex puris indiuisibilibus, alia ex partibus infinitis in infinitum diuisibilibus. Vtriusque continui structuram explicui Controu. 17. Punct. 7. & iuxta doctrinam ibi traditam rem tracto.

32 Dico Primò: Iuxta Aristotelis sententiam lineæ, superficies, & corpus est species quantitatis. Conclusio hæc communis est omnium ferè Doctorum, licet non illi absque distinctione assentiantur Hurta. disp. 13. sect. 6. §. 52. quia existimat lineam, & superficiẽ subiectari in partibus quæritatis, cum quibus penetrat nullumque subiectum reddere impenetrabile, illam defendit P. Soar. supra, à quo recedit Hurta. quia existimat lineas, & superficies quantitatis non subiectari in lineis, & superficiebus materiæ, sed in partibus eiusdẽ quantitatis, quas vnũt, asseritque lineas, & superficies quantitates esse dicendas, si subiectantur in lineis & superficiebus materiæ, quas reddant impenetrabiles. Defendo lineas quantitatis in lineis materiæ subiectari, & sic de superficiebus, ac proinde ex hoc capite nõ illis iuxta mea principia poterit negari ratio quantitatis, verumtamen existimo nihil conducere lineas, & superficies quantitates in lineis, & superficiebus materiæ, vel in ipsis quantitatis partibus subiectari, ad hoc, quod quantitatis rationem participant, vel illa careant. Ratio est: illud quod secundum suam entitatem quantitas est, secundum seipsum impenetrabile est, & non à subiecto impenetrabilitatẽ meadec: ergo si lineæ est species quantitatis, secundum se independentem à subiecto debet esse impenetrabilis: ergo siue huic, siue illi subiecto vnatur eandem impenetrabilitatem habebit. Secundò etiam si quantitatis essentia consistet in extensionis existentia, ut multorum fert probabilis opinio; quantitas unita subiecto indiuisibili, cui non potest præstare extensionis existentia, retineret totam quantitatis essentiam: ergo etiam si lineæ ex se diuisibilis vnatur subiecto aliunde impenetrabili, cui non posset impenetrabilitatẽ præstare, retinebit essentiam quantitatis, quia hæc consistit in quidditate rei, quæ ex se impenetrabilis est, & apta, ut communicet hanc impenetrabilitatem subiecto ex se capaci, quod si subiectum incapax respiciat, non ideo secundum aliquam rationẽ illius prædicata essentialia deficiunt, quæ in quacumque forma eadem retinent, dum permaneant intrinsecè eadẽ forma, siue hoc, siue illud subiectum forma respiciat. Vltimò: etiam si quæritati essentialẽ esset communicare impenetrabilitatem subiecto, adhuc lineæ parti quantitatis unita essentiam haberet quantitatis, & de facto talem impenetrabilitatem communicaret parti quantitatis, cui vniretur, quia etiam si pars quantitatis ex se sit impenetrabilis, potest etiam impenetrabilis fieri ratione lineæ ab ipsa distinctæ, quia non repugnat eandem partem quantitatis ex duplici capite esse impenetrabilem, etiam si alterum non distinguatur ab ipsa quantitatis parte, quia pars quantitatis ex se impenetrabilis potest vniri formæ, seu formam recipere talis naturæ, ut ex vi illius impen-

De quantitate non

dimentum habeat ut penetraretur, ita ut etiam si ipsa ex se non haberet impenetrabilitatem, præcisè ratione formæ aduenientis penetrari nõ posset, negatio enim penetrationis potest ex repugnantia subiecti, & ex repugnantia formæ superadditæ eidem subiecto procedere: sic cõtingeret si pars superficiei penetraretur cū parte corporis, quia tūc pars corporis ex se impenetrabilis taliter esset affecta parte superficiei, ut etiam si nullam impenetrabilitatem haberet, præcisè ex superficiei parte necessariò haberet eādem impenetrationem, quam ex se habet pars superficiei, cui vnitur, ita ut pars corporis à se haberet impenetrabilitatem propriā partis corporis, & à parte superficiei, cui esset unita impenetrabilitatē propriam partis superficiei superadditā parti corporis, sicuti superadditur parti materiæ impenetrabilitas partis quantitatis. Dicendū ergo est in omnium sententia lineā, superficiem, & corpus esse quantitatis species, quia his omnibus entitatibus cõuenit impenetrabilitas, & illarum neutra potest ita penetrari ut reducatur ad indiuisibile partium. Fateor lineas, & superficies non esse quantitates completas, quia ex se ordinantur ad cõponendum totum integrale tanquam nexus partium talis totius, quod per se notum est, & alia probatione non indiget.

3 Obiicies: quando duo corpora tanguntur superficies extremæ corporū in quibus sit contactus penetrantur inter se, & lineæ huius superficiei cum lineis alterius superficiei: ergo non cõuenit impenetrabilitas lineis, & superficiibus: ergo non sunt species quantitatis. Respondent nonnulli lineas, & superficies extremas diuersorum corporū penetrari secundum partem, quæ indiuisibiles sunt, non verò secundum partem diuisibilem, v.g. lineam penetrari secundum latitudinem, non verò secundum longitudinem, & superficiem penetrari secundum profunditatem, non verò secundum longitudinem, aut latitudinem: Dispicet solutio, quia lineæ, & superficies penetrari nequeunt secundum mensuras, quas non habent, sed lineæ non habet latitudinē, neque superficies profunditatem: ergo neque lineæ potest penetrari secundum latitudinem, neque superficies secundum profunditatem. Secundò lineæ quæ habebat longitudinem duorum palmorum in ordine ad spatium, habet tantum longitudinem vnius palmi cum duplicata charta penetratur: ergo penetratur secundum longitudinem. Persistentes eadem solutione respondent penetrari longitudinem lineæ, quia pars lineæ supponitur parti lineæ, quæ parte lineæ est indiuisibilis, non posse tamen penetrari secundum longitudinem hoc est intrante lineæ spatium alterius per partem, secundum quam lineæ diuisibilis est, quia si lineæ lineæ è regione obiceretur per puncta initiatia, nulla posset locum alterius ingredi, neque vlla esset inter lineas penetratio. Placebit forsitan solutio ad speciem composita rem non percipienti, quis tamen illam attente inspicat, faciliè illius falsitatem deprehendet, quam sic ostendo. Ponatur manus supra mensuram, lineæ manus per suprapositionem penetrabuntur cum lineis mensuræ, ut solutione, quam impugno traditur, ducatur postea manus per mensuram planum, tunc lineæ manus intrabunt spatium linearum mensuræ non per suprapositionem, sed ingressu facto per puncta & partes linearum, quæ è regione opponebantur, & secundum partem illam, quæ lineæ diuisibilis est.

4 Alij magis ad veritatem accedentes asserunt lineas posse penetrari secundum aliquas partes, non verò secundum omnes, quia nulla pars lineæ potest penetrari cum parte sibi immediatè vnita, etiam si cum aliis mediātè vnitis valeat penetrari. Non acquiesco: Partes quantitatis omnes sunt eiusdem rationis: ergo si hæc pars, B. v.g. potest penetrari cum parte D, mediātè vnita poterit penetrari cum e immediatè vnita eiusdem rationis cum parte D, mediātè vnita. Vrgo: hæc pars quæ est vnita immediatè parti B, potuit vniri mediātè: sed vnita mediātè potuit penetrari: ergo modò, cum sit eadē pars Dices non posse penetrari ratione vnionis immediatæ: Contrā: partes quantitatis secundum se sunt impenetrabiles, & non ratione vnionis: ergo siue vnita mediātè, vel immediatè, siue non vnita eadem impenetrabilitatem retinebunt. Melius dicitur partes lineæ esse penetrabiles secundum aliquas, & secundum quolibet assignabilem cum quacumque alia, non tamen posse partes omnes secundum se totas penetrari, ita ut ad indiuisibile reducatur spatium, quia cum quolibet pars sit diuisibilis in semper diuisilia, quantumuis penetraretur semper illud partis, seu pars illa, quæ penetratur habet partes in-

ter se non penetratas, quibus lineæ repugnat naturaliter ad indiuisibile spatium reduci.

Obiicies: Impenetrabilitas lineæ in eo consistit, ut non possit ad indiuisibile reduci: ergo lineæ tantum est impenetrabilis in ordine ad partes, quas in se continet, & non in ordine ad aliam lineā, quia tota hæc lineæ cum tota illa penetratur, quod si non possit penetrari tota hæc lineæ cum aliquo indiuisibili seorsim sumpto alterius lineæ, ideo est ad indiuisibile redacta repugnet penetrari cum quolibet puncto alterius lineæ: ergo malè definitur quantitatem per ordinem ad impenetrabilitatē partium eiusdem quantitatis inter se, & quantitatis adæquate cum alia quantitate adæquate. Resp. eandē impenetrabilitatem habere hæc lineā in ordine ad se ratione partium, quam habet ratione sui totius in ordine ad aliam lineam, quia sicuti omnes partes distinctæ huius lineæ possunt correspondere partibus distinctis alterius lineæ, sic dimidia pars lineæ potest eandē correspondentiā partium seruare cū altera mediātè partium eiusdem lineæ, & sicuti tota hæc lineæ nõ potest ita penetrari, ut quolibet pars illius sit penetrata cum omnibus collectiue sumptis eiusdem lineæ, sic non potest penetrari hæc lineæ cū alia, ita ut quolibet pars illius sit penetrata cū omnibus partibus alterius lineæ collectiue sumptis. Si verò hæc solutio non placeat, dicito suprà definitā huius quantitatem completā, cui cõuenit impenetrabilitas in ordine ad se, & in ordine ad aliud, & de ratione quantitatis incompletæ tantum esse incompletam impenetrabilitatē in ordine ad aliud. Punctū initiatium partium linearum in sententia Aristotelis quantitatis non habet essentiam, quia secundum se totum penetratur cum quocumque alio, incapax est fundandi extensionem, & longitudinem, est enim iuxta hanc sententiam firmiter statutum indiuisibile additum indiuisibili non facere maius. Hæc de speciebus quantitatis permanentis continuz iuxta Aristotel. sententiam.

In opinione Zenonis, quæ continuum ex puris indiuisibilibus construit Punctum est species quantitatis. Probo faciliè. Punctum resistit penetrationi: ergo Punctum est quantitas. Probo antecedens: totum quantitatum resistit penetrationi: ergo secundum id quod intrinsecè in se habet, & ex quo intrinsecè componitur. Sed totum tantum componitur ex indiuisibilibus: ergo resistit penetrationi secundum indiuisibilia. Confirmatur. Si vnum indiuisibile posset cum alio penetrari, illud aliud posset etiam penetrari cum alio, & omnia posset ad vnum indiuisibile reduci. Dices puncta immediatè vnita non posse inter se penetrari, etiam si posset penetrari alia puncta vnita mediātè. Hanc solutionem in partibus supra impugnauimus, & indiuisibilibus impugnationem efficacissimam habet. Si puncta mediātè vnita posset penetrari, puncta non vnita penetrari posset: ergo posset duo corpora adæquate distincta penetrari, quod est absurdum, & contra omnem experientiam. Rursus probatur eadem Conclusio. In hac opinione totum quantitatum est homogeneum, & resoluitur tanquam in partes in puncta indiuisibilia: ergo quolibet pars seu quodlibet Punctum indiuisibile eadem rationem habet cum toto, ut patet in aqua, & in aliis totis homogeneis, quorū quolibet pars eiusdē est rationis cum toto. Deinde iuxta hanc opinionē lineæ tantum dicitur plura Puncta vnita, sed plura Puncta specie non differunt ab vno Puncto: ergo lineæ non specie differunt à Puncto. Dices lineam differere ratione vnionis integralium, quas includit, & quibus caret Punctum. Contrā: totū integrale non differt essentialiter ab alio præcisè ratione vnionis integralis, quādo extrema vnita inter se non differunt, quia essentia Metaphysica totius, siue integralis, siue essentialis ex natura extremorū quæ vniuntur, & non ex vnionibus desumitur. Fateor totum integrale specie inadæquate physica differere à Puncto, quia includit vniones, seu Puncta quædam modos, quibus vniuntur Puncta res, quæ specie differunt à Punctis rebus, quæ mediis illis vniuntur, sicuti modus à re cuius est modus, & vnio ab extremis, quibus vniuntur. De his Punctis modis dixi Controv. 17. Phys. Punct. 7. vbi statui omnino esse extra Puncta res, & diuersum spatium occupare, ex quo modo infero illis rationem quantitatis competere, & esse sint entitates modales ex se incompletæ, & ordinatæ ad extrema vnienda.

Locum ex Aristotele inter species quantitatis nonnulli annumerant, qui si sumatur pro locali reali, qui definitur

ultima superficies, &c. quantitatis participat essentialiter, non formaliter quatenus locus, sed quatenus superficies eiusdem corporis quantitativus, seu impenetrabilis, quae in se impenetrabilitatem habet eandem quam habet quaelibet alia superficies quantitativa, quae impenetrabilitas fundamentum est actualis extensionis, quia quae fundatur ratio loci, quae non quantitate constituitur, sed supponit pro materiali iam constitutam, & extensionem.

Alii volunt speciebus quantitatis praesentiam corpoream indivisibilem adiungere, quia illius partes impenetrabiles sunt, & quia praesentia unius quantitatis impenetrabilis est cum praesentia alius quantitatis. Melius defendit communis sententia praesentiam, etiam quantitativam non esse speciem quantitatis, & illius partes impenetrabiles non esse, quia licet non possint eidem spatio respondere partes praesentiae, quam modum habet haec charta, impossibilitas ista non oritur ex mutua impossibilitate relatiua, quam praesentiae partes inter se habent, sed quia quaelibet pars immobilis est, & non potest aliud spatium respicere praeter hoc, quod per se respicit, ex quo fit hanc praesentiae partem non posse respicere spatium, quod alia praesentia respicit, non quia tale spatium alia praesentia occupatur, sed quia secundum se non potest illud respicere, ita ut aequè impotens sit, & non minus impedita haec praesentiae pars respicere aliud spatium, dum actu tale spatium nulla praesentia respicitur, & dum illi alia praesentia correspondet. Quod si duplex praesentia possibilis, quarum quaelibet idem spatium per se respicit, nunquam coexistant, neque penetrantur, hoc non fit quia illarum penetratio immediatè repugnat, sed si praesentiae illae sint eiusdem corporis, mutuo inter se pugnant, non in ordine ad spatium, sed in ordine ad subiectum, sicuti quaelibet alia duo accidentia eiusdem rationis, quae ab eodem subiecto mutuo se expellunt. Si verò praesentiae illae ad diversa corpora pertineant, repugnant praesentiarum penetratio, quia unum corpus propellit aliud actu medio impulsu, ne fiat illi intimè praesens, unde immediatè in se tantum penetratio corporum repugnat, & non praesentiarum penetratio. Ex quo inferes, quod si Deus eidem subiecto in eodem spatio indivisibiliter sumpto duplicem praesentiam concederet tantum supernaturalem esse futuram coexistentiam duplicis praesentiae in eodem subiecto, sicuti esset supernaturalis coexistentia aliorum quorumlibet accidentium eiusdem rationis, & non coexistentiam praesentiarum in ordine ad spatium. Eadem ratione si duo corpora penetrarentur, totum miraculum in corporum penetratione, & non in penetratione praesentiarum consisteret. Ex quibus inferes non maiorem impenetrabilitatem ex se immediatam habere praesentias rerum materialium, quam spirituum, quia omnes impenetrabiles sunt ratione spatij, cui sunt affixae, & non ob aliquam repugnantiam relatiuam, quam habeant ex vi cuius vna praesentia expellat aliam ab spatio quod occupat.

PUNCTUM IV.

De speciebus quantitatis continua successivae, & quantitatis discretæ.

Scire oportet esse aliquas entitates, quae sunt extensae in ordine ad tempus, sicuti quantitas est extensa in ordine ad locum, quae extensionem successivam habere dicuntur, & quantitates successivae solent nuncupari, haec sunt tempus, & motus de quibus breviter dicam, an sint species quantitatis continua successivae. Sunt non pauci praecipue & recentioribus asserentes entitates successivas nullam habere unionem. Huius sententiae fundamentum expendi, Contr. 17. Physic. Punct. 6. à qua non omnino discessi Punct. 11. Iuxta hunc dicendi modum specialis insurgit difficultas an motus, & alia quavis entitas successiva possit esse species quantitatis, quia ens successivum, cuius partes immediatè tantum successione annectuntur non est unum per se, ubi enim non intercedit physica unio, & partes diversae reperiuntur, unum per se reperi non valet. Sed adhuc haec admissa opinione, dubitari potest, an partes motus inter se non vnitae propriam habeant impenetrabilitatem, ratione cuius quaelibet propriam speciem quantitatis constituat, licet non ex omnibus simul sumptis integretur quantitas, quae propriam, & physicam habeat unitatem,

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. 11.

cum enim dixerimus indivisibile separatum in Zenonis sententia rationem habere quantitatis, sic dici forsitan poterit partem indivisibilem motus veram rationem quantitatis participare ratione impenetrabilitatis quam in ordine ad alias habeat compartes.

Triplex est motus, alterationis, nutritionis, & localis motus: Alterationis motus tantum fit successivè ratione qualitatis contrariae resistetis, & plures illius partes simul sunt & eadè numero actio, quae dicitur motus, & successivè incipit, postea tota simul conservatur, ex quo clarè inferitur motum alterationis non esse successivè per se, sed per accidens ratione contrariae qualitatis, vel principij activi intendentis oppositam qualitatem producere, ut latè expendam Contr. 6. de Generat. Punct. 4. non ergo species quantitatis dicendus est alterationis motus, cui extensio in ordine ad locum non per se convenit, neque ratione alicuius extrinseci principij, sed tantum ratione formae oppositae. Nutritioni tantum ratione alterationis coaenit successivè, fit enim nutritionis motus ut primò subiectum est ultimò dispositum, & cum hoc successivè disponatur, successivè contingit nutritio, quae instantanea esset, si subiectum extensum in instanti ultimò disponderetur. Hac ratione excludendus est à ratione quantitatis nutritionis motus, sicuti excluditur alteratio.

Tota difficultas ad motum localem reducitur, de quo dicendum est non esse speciem quantitatis. Ita P. Soar. supra sect. 8. qui absolute affirmat nullum motum esse quantitatis speciem. Ratio conclusionis esto: successio tantum convenit partibus motus localis per impossibilitatem terminorum in ordine ad subiectum, videlicet per naturalem repugnantiam, quam habent duae praesentiae in eodem subiecto simul existentes, ex introductione enim unius, sequitur expulsio alterius, ex quo sequitur non posse duas praesentias, neque duas praesentiae partes subiectum secundum se totum, neque secundum eandem sui partem simul recipere, & eidem subiecto inhaerentes coexistere. Cum autem actiones, seu partes motus, quae sunt modi praesentiarum, quas tanquam terminos respiciunt, non possint separari à praesentia, quarum sunt modi, fit non posse coexistere actiones, quibus praesentiae, quae successivè existunt, producuntur, sed necessarè existere successivè, non quia una pars motus expellat aliam à tempore, cui correspondet, sed quia cum altera impossibilis est in ordine ad subiectum. Confirmatur: si motus impossibiles essent praeside in ordine ad tempus, non tantum non possent coexistere partes eiusdem motus, sed neque partes motuum diversorum subiectorum, neque motus adaequati diversis: sed non repugnat motus diversorum subiectorum, & partes illorum existere in eodem tempore: ergo coexistentia partium eiusdem motus non repugnat ex eo, quod una pars petat esse extra tempus alterius, sed ex eo, quod una impossibilis sit cum alia in ordine ad subiectum, & se mutuo expellant, sicuti expelluntur albedo, & nigredo, quae si idem subiectum informant, id nequeunt simul, sed successivè praestare propter impossibilitatem formalem, quam habent in ordine ad subiectum, & non propter extensionem, quam petant in ordine ad tempus. Probo antecedens: Quantitas, quae ex se est impenetrabilis in ordine ad locum non solum est impenetrabilis secundum partes respicientes idem subiectum, sed respectu aliis cuiusvis adaequatae quantitatis respicientis aliud subiectum, & respectu partium quantitatis distinctae: ergo si motus ex se esset impenetrabilis in ordine ad tempus impenetrabilis esset cum motu adaequato aliis subiecti, & cum partibus cuiusvis aliis motus: Sed motus non habet hanc impenetrabilitatem, ut modo dicebam: ergo ex se non est impenetrabilis in ordine ad tempus, sed in ordine ad subiectum.

Facilius tempus à ratione motus, excludo cum P. Soar. supra citato. Tempus est duratio motus, quae in mea sententia tantum addit supra motum denominationem quandam prioris, & posterioris, quae nihil physicum reale importat, sed tantum extrinsecam quandam denominationem. In sententia, quae defendit durationem esse accidens superadditum eodem modo philosophandum est de duratione in ordine ad spatium imaginarium temporis, ac de praesentia in ordine ad spatium imaginarium loci; sicut enim praesentia immobilis est, sic duratio, & sicuti praesentiae, quas habet eadem, vel diversa entitas in diversis locis non possunt penetrari non ex eo, quod una expellat aliam à loco, sed quia illarum quaelibet proprium spatium non potest

De 2 deferere